ПЕТРА

церковний торговельний магазин в Пряшеві

пропонує Вам:

Вел. зборник (латинкою)	80,—
Прот. Доц. П. Алеш: Історія Церкви	150,—
Православный катехизис (рос.)	10,—
Др. П. Кернашевич: Порівнююче богослов'я	112,—
Теологічний зборник — IV часть	52,—
Теологічний зборник — VI. часть	73,—
Фенцік: Літургіка	3,80
Др. І. Качур: **Археологія (слов.)**	15,—
Др. П. Кернашевич: Пастирське богослов'я (слов.)	18,—
Гомилетика (слов.)	10,—
Др. П. Кернашевич: **Типикон (слов.)**	16,—
Наше Православіє (чесь.)	10,—
Правосл. катехизис (слов.)	9,—
Хліб души	25,—
Прот. д-р Ш. Пружинський: Вступ до Нового Завіту (слов.)	98,—
Наш час (чеськ.)	11,—
Др. Й. Шуварський: **Єпископ Горазд**	48,—

Слідуючий номер вийде 2 липня 1980 р.

Видає: Православна Церква в Чехословаччині у ЦВ у Братіславі. — **Редакція:** 080 01 Пряшів, вул. ім. Словацької республіки рад № 1 тел.: 313-79. Керує редакційна колегія. Відповід. редактор проф. Др. Стефан Пружинський, технічний редактор Г. Ференцова. — Виходить 12 раз у рік. — Друкують Дуклянські друкарні, н. п. Пряшів. Річна передплата — 12 Кчс, один номер — 1 Кчс. Річна передплата для кордону — 2 долари — Поширює ПГС. Замовлення приймає кожний поштамт і листоноші. Закордонні замовлення треба надсилати на адресу PNS — Ústredná expedícia tlače, Bratislava, Gottwaldovo nám. 48. Дозволено постановою SÚTI 15/10 z 27. 12. 1972.
Číslo indexu: 49 894.

ЗАПОВІТ СВ. КИРИЛА І МЕФОДІЯ

РІК ВИДАННЯ ИИШ МІСЯЧНИК ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ № 6/1980

Із світу

● *Сербська Академія наук видала книгу Димитрія Богдановича «Каталог кирильських рукописів монастиря Хиландара» на 321 стор. як книгу першу, а другу книгу під назвою «Палеографічний альбом (кирильських рукописів)». В цій книзі є рукописи Київської Русі і Новгорода, далі — сербські рукописи, македонські, болгарські, волоські і молдавські.*

● *Минулого року делегація Руської Православної Церкви на чолі з Митрополитом Філаретом з Мінська була на студійній побувці у Франції. В делегації брали участь ректори богословських шкіл і вели діалог з Католицькою Церквою та Протестантською Церквою. Діалог був успішним, вітали такі зустрічі представники окремих церков.*

● *Царградський Патріарх Димитріос I делегував єпископа Анастасія в Корею і Китай. Це була перша подорож представника Царградської Патріархії в цих країнах. Єпископ служив св. Літургію на грецькому посольстві.*

● *Велика делегація з Сербської Православної Церкви минулого року відвідала Руську Православну Церкву. Вони були гостями Його Святійшества Патріарха Пімена. Відвідали визначні церковні центри, взяли участь у богослуженнях і дуже гарно висловлюється про цю подорож часопис «Вестник» в грудневому номері за 1979 рік.*

● *Екуменічне об'єднання в Берліні минулого року прийняло делегацію Царградської Патріархії на чолі з Екзархом Іринеєм. Делегацію прийняв і євангелицький єпископ д-р М. Краус, який сказав, що цей візит є фактом нового духовного зближення.*

За сербською православною пресою
підготував А. Гнидяк.

НА ПРАВОСЛАВНУ ЦЕРКОВНУ ПРЕСУ ДАРУВАЛИ: Марія, Чижмарова, Кошиці — 50 Кчс, Православний приход у Нижній Полянці — 25 Кчс, Марія Безекова, Красний Брід — 100 Кчс, З. Вагілова, Палін — 50 Кчс, Михайло Пешта, Кошиці — 100 Кчс, Йоан Бохнович, Фричка — 100 Кчс, Православний приход у Стащині — 100 Кчс.

Всім, хто дарував на потреби нашої преси, щиро дякуємо. Прізвища дальших опублікуємо в наступному номері нашого журналу.

Рождество Иоанна Предтечи (Луки 1,57—80)

Давно до пришествия в мир Спасителя пророкам Ветхого Завета было открыто, что Иисусу Христу будет предшествовать Предтеча для того, чтобы приготовить людей к принятию Искупителя. Пророк Малахия оканчивает ряд ветхозаветных предсказаний пророчеством о Предтече Господнем, говоря: «Се, Аз посылаю Ангела Моего и призрит на путь пред лицем Моим» (3, 1); «Се, Аз послю вам Илию Тесвитянина, прежде пришествия дне Господня великого и просвещенного» (4, 5). Этот Илия, имевший предварить пришествие Мессии, был Предтеча Иоанн, по словам самого Спасителя (Матф. 11, 14), и тот же вестник — Архангел Гавриил, который открыл пророку Даниилу о седминах определенных до пришествия Спасителя, был послан благовестить о приблизившемся совершении седмин и о рождении Предтечи Господня. Пророк Исаия слышит даже благовествующий глас его, — «Глас вопиющаго в пустыни, уготовайте путь Господень, правы сотворите стези Бога нашего» (40, 3—5).

Родители св. Иоанна Предтечи были священник Захария и Елисавета, жена его. Происходили они из священнического рода из потомства Аарона и были праведны пред Богом. По Промыслу Божием они были лишены видимого благословения Божия безчадствия, а безчадие почиталось тяжким несчастьем (Исаия 47, 9—49). Безчадие праведных продолжалось до преклонных лет, когда по обыкновенному порядку природы нельзя было ожидать рождения детей. Безчадие их было разрешено чудным событием Божиим.

Однажды, когда престарелый Праведный Захария держал очередную службу в Иерусалимском храме, при каждении с благоговейным трепетом вступил в святилище. Стал пред лице Бога и начал усердно молиться. Не так он молился о себе, о даровании себе чада и разрешении неплодства

своей жены, как об исполнении ожидания всех лучших людей того времени, ждавших Царства Мессии (Лук. 2, 25—38). Возложение благовоний — ладана на кадильный жертвенник старцем Захарией не требовало много времени, но он на этот раз задержался больше чем пред тем. Причиной этой задержки было необычайное видение, а именно — по правой стороне кадильного жертвенника он увидел Ангела. Это неожиданное явление привело Захарию в трепет и страх, может быть, потому, что у древних евреев было поверье, что видение Ангела предвещает близость смерти (Суд. 6, 22—23). Небесный вестник начал свою беседу, утешая смущенного старца, со словами: «Не бойся, Захария! Благочестие мое не страшное, но радостное: Зане услышана бысть молитва твоя, и жена твоя Елисавета родит сына тебе, и наречеши имя ему Иоанн». Молитва твоя о наступлении царства Мессии услышана, скоро родится Мессия, пламенно ожидаемый тобою и подобным тебе ,и Предтечею Его будет сын твой, заматоревшей в летах, «И будет тебе радость и веселие, и мнози о рождестве его возрадуются. Будет бо велий пред Господем и вина и сикера не имат пити» (Числ. 6, 3), «и Духа святаго исполнится еще из чрева матере своея». Для исполнения великого служения своего он, еще до рождения, получит обильный дар благодати Божией, — «и многих от сынов Израилевых обратит ко Господу Богу их, и той предидет пред Ним духом и силою Илиною, обратити сердца отцем на чада и противныя в мудрости праведных, уготовати люди совершены». Как Предтеча Господен, он будет похож на славного пророка Илиюй святостью жизни, ревностью по истине, могуществом слова. Он будет приготовлять чад Израиля к царству мира и любви и соединит к Мессии мысли всех — и отцов и детей.

Чудны были для Захарии слова Ангела, чудны и удивительны до такой степени, что чувство страха скоро сменилось в душе его сомнением и неверием.

«Почесому разумею сие? Аз бо есмь стар и жена моя заматоревши во днех своих», — сказал Захария необычайному вестнику. Ангел прежде всего уверяет его в истине благовестия, а потом возвещает ему наказание за его неверие. Ангел говорит ему: «Аз есмь Гавриил предстояй пред Богом, а послан есмь глаголати к тебе и благовестити тебе сие». Ответ Ангела вполне понятный и убедительный для Захарии. Он знал хорошо из Священного Писания (Дан. 8, 16), что Гавриил есть самый ближайший к Богу Ангел, знающий и возвещающий волю Божию Его людям. Но потому, что он усомнился в словах благовестия, Ангел наказывает священника Захарию и говорит, «Се будеш молча и не могий проглаголати, до негоже дне будут сия: зане не веровал еси словесем моим, яже сбудутся во время свое». Ангел справедливо не прощает неверующему Захарии, потому что он имел в пример прежде него бывших безплодными и раждавших. Наказание постигло Захарию — лишения не только языка, но и слуха. Так толкует св. Церковь в своих песнопениях.

Между тем народ, стоявший в притворах храма, ожидал Захарию, чтобы принять от него благословение (Числ. 6, 23—26), и дивился, почему он медлит в святилище. Когда же Захария вышел оттуда и стал знаками объяснять, что не может говорить, то все поняли, что с ним произошло что-то необыкновенное и что он имел видение.

Онемение не мешало Захарии продолжать службу в храме до истечения срока, и уже по окончании своей очередной седмицы он возвратился домой — в свой тихий городок. Вскоре в доме Захарии исполнилось благовестие Ангела.

Праведная Елисавета таилась пять месяцев, пребывая в уединении для того, чтобы безпрепятственно посвятить это время на славословие Бога за великую милость Его. Из благодарных чувств она говорила: «Яко тако сотвори мне Господь во дни, в няже призре отъяти поношение мое в человецех».

Безплодная и престарелая Елисавета раждает сына, а это было как бы преддверием чуда, имевшего совершиться с Девою, Матерью Божиею.

Когда Елисавета родила обещанного сына, была снята печать молчания с уст престарелого священника Захарии. В этом неожиданном рождении младенца от неплодной в старости все соседи и родственники видели особенную милость Божию к благочестивым Захарии и Елисавете и радовались с ними.

В восьмой день по рождении обыкновенно происходило у иудей обрезание младенцев мужеского пола, по Закону Моисееву, при чем нарекали имя новорожденному. Родственники и знакомые, собравшиеся в доме Захарии для этого обряда, не зная того, что имя уже наречено Ангелом еще до рождения младенца, хотели назвать его именем отца. Елисавета решительно воспротивилась намерению своих родных и знакомых и желала назвать младенца Иоанном. Так как присутствовавшие настаивали на своем, говоря, что имени Иоанн нет во всем родстве Елисаветы, то решение спора предоставили самому Захарии и знаками спрашивали его, как назвать младенца. Удивительным казалось желание Елисаветы, но еще удивительнее было то, когда и Захария, глухой и онемевший, написал на поданной ему дощечке: «Иоанн будет имя ему». Но онемевший Захария не только написал, но и проговорил, потому что родился «Глас и светильник — Предтеча Света и Слова».

Видя исполнение слов Ангела, Захария совершенно освобождается от неверия; немой, в продолжении девяти месяцев письменно утверждает он для новорожденного незнакомое и оспариваемое имя Иоанна, т. е. благодатного, и сим делом веры загладив вину неверия, за которую наказан был немотою, тот час получил речь языка. Душа его исполняется радостью, его девятимесячное безмолвие разрешается, Захария начал говорить, а Дух Божий в нем пророчествует.

В пророческом воодушевлении Захария видит Мессию как бы уже при-

шедшим и совершившим дело искупления людей и, обращаясь к своему младенцу, пророчески предуказывает особенное призвание его. Первыми словами его были слова благодарения и славословие Богу за обещанное и давно уже ожидаемое спасение человечества и говорит: «Благословен Господь Бог Израилев, яко посети и сотвори избавление людем Своим, и воздвиже рог спасения нам в дому Давида отрока своего». Посещение — это и есть воплощение Сына Божия, Который один только мог сотворить избавление Кровию Своею, молитвою за живот мира.

К своему младенцу старец Захария направляет свою речь: «И ты отроча, Пророк Вышняго нареченися, предъидеши бо пред лице Господним уготовати пути Его, дати разум спасения людем Его, во оставление грехов их, милосердия ради милости Бога нашего, в них же посетил есть нас Восток свыше, просветити во тме и сени смертней сидящия, направити ноги наша на путь мирен». Особенностью служения Иоанна будет предшествие Господу и приготовление людей к принятию Его. Захария уже внимает пророчески имеющего родиться от Пресвятой Девы Господа Иисуса Христа, который воистину будет Восток свыше для всех путников земных, во тме духовной ночи сбившихся с пути и ждущих утреннего рассвета, чтобы найти верную дорогу.

Слух о чудном рождении необыкновенного младенца распространился далеко за пределы города, где жили праведные Захария и Елисавета, и по всей стране Иудейской рассказывали о том, что произошло в доме их.

Все слышавшие в недоумении спрашивали друг друга: «Что убо отроча сие будет?» Младенец, хранимый Промыслом Божиим, для своего великого служения возрастал телом и укреплялся духом.

Прот. Иосиф ИЛЮК,
спиритуал ПБФ.

Визначні і святкові дні в Михалівцях

ВИБОРИ Й ІНТРОНІЗАСІЯ НОВОГО ЄПИСКОПА

Центр Земплина Михалівці — осередок релігійного життя православних вірників Михалівецької єпархії — осередок, що сягає до періоду Великої Моравії, підтверджений археологічним відкриттям ротунди з апсидою і кам'яним написом з буквами старослов'янськими (кирилікою), проживав визначні й святкові дні. До радісних днів Воскресенія приєдналась дуже визначна і радісна подія не лише для православної Михалівецької єпархії, але і для всієї нашої Православної Церкви.

Торжества розпочались вже в п'ятницю, 11 квітня 1980 р., коли дорогі гості Блаженніший Дорофей, Митрополит Празький і всієї Чехословаччини, Преосвященніший владика Никанор, о. архімандрит Володимир, настоятель руського Подвор'я у Карлових Варах, у супроводі працівників Митрополитної Ради Православної Церкви з Праги входили у православний кафедральний храм, яких за присутності великої участі православних вірників у вході

Преосвященніший НИКАНОР, єпископ Михалівецький.

в храм вітав священик прот. Штефан Горкай, настоятель кафедрального храму. По молебені, в якому так радісно прозвучали слова «Христос воскресе із мертвих...», дорогих гостей привітав прот. Йоан Хома, директор Єпархіальної Ради, від імені православного духовенства і вірників Михалівецької єпархії. Батьківськими словами до вірників говорив Блаженніший Митрополит Дорофей, а присутніх поздоровив Преосвященніший владика Никанор.

ЗАСІДАННЯ ЄПАРХІАЛЬНИХ ЗБОРІВ

12 квітня 1980 р. в православному кафедральному храмі в Михалівцях відбулось засідання Єпархіальних зборів Михалівецької єпархії, в якому взяли участь всі священики Михалівецької єпархії, 19 і 82 делегатів-вірників з церковних приходів, разом 101 делегат Єпархіальних зборів із вибраних 103.

В святковому і визначному засіданні взяли участь: Блаженніший Митрополит Празький і всієї Чехословаччини Дорофей, якого супроводив заступник канцеляра Митрополитної Ради митр. прот. д-р доц. Ярослав Шуварський. За Пряшівську єпархію взяв участь Преосвященніший владика Николай, єпископ Пряшівський, у супроводі митр. прот. Михайла Кернашевича, директора ЄР, і прот. Павла Гиданича, голови місійного відділу. За Празьку єпархію взяв участь прот. Йоан Зубанич, директор ЄР, за Оломоуцько-Брненську єпархію прот. Йоан Качкош, настоятель кафедрального храму в Оломоуці. За Православний богословський факультет в Пряшеві взяв участь прот. д-р Штефан Пружинський, декан ПБФ.

Засідання Єпархіальних зборів розпочалось молебеном, який служив Блаженніший Митрополит Дорофей. В храмі радісно звучали пасхальні пісні і молитви за Боже благословіння для успішного ходу Єпархіального засідання.

Блаженніший Митрополит ДОРОФЕЙ (з хлібом) і Преосвященніший владика НИКАНОР, єпископ Михалівецький, біля входу у храм.

Перед торжественною архієрейською св. Літургією.

Архієреї дорогою в храм Св. Духа.

Після молебену з благословіння Блаженнішого Митрополита Дорофея Єпархіальні збори відкриваючими словами розпочав прот. Йоан Хома, директор ЄР, який запропонував обрати керівний комітет Єпархіальних зборів. Заступниками голови були обрані: прот. д-р Михайло Спишак, окружний архідекан і настоятель православного приходу в Кошицях, і о. Ладіслав Білий із Земплинського Градіштя. Записувачами були обрані: прот. Йоан Голонич, настоятель православного приходу в Шамудовцях, і о. Ладіслав Федор, настоятель православного приходу в Підгороді. Скрутаторами були обрані: прот. Петро Семанцо, настоятель православного приходу в Поздишовцях, і брат Юрій Коцо із Шамудовець. Після обширної грунтовної оцінки сучасного стану, яку зробив Блаженніший Митрополит Дорофей, короткий звіт за Михалівецьку єпархію подав прот. Йоан Хома, директор ЄР, який одночасно зачитав біографію пропонованого кандидата на престол Михалівецької єпархії Преосвященнішого владики Никанора.

БІОГРАФІЯ ВЛАДИКИ НИКАНОРА

Преосвященніший владика Никанор (в світі Микола Іванович Юхим'юк) народився 28 серпня 1935 р. в селі Пашево Демидівського району Ровенської області в сім'ї селянина.

Середню освіту здобув у 1952 р. Після закінчення середньої школи працював в одному з заводів у Луцьку. В 1954 — 1957 рр. служив у Радянській Армії. Після повернення з армії в 1957 р. з благословіння Високопреосвященнішого Панкратія, архієпископа Волинського і Ровенського, поступив у Волинську духовну семінарію, яку закінчив у 1961 р. В той же рік він поступив у Московську духовну академію, яку успішно закінчив із званням кандидата богослов'я.

В 1963 р. був рукоположений в диякна, а в 1965 р. на священика Преосвященнішим владикою Мефодієм, єпископом Чернівецьким і Буковинським. Монашество прийняв в Троїце-Сергієвій Лаврі з іменем Никанор на честь св. апостола Никанора.

Будучи священиком, служив на таких приходах: Мигово Вежницької області, Путила Чернівецької області, Лужани Кицманського району.

В 1969 р. Преосвященніший владикою Феодосієм, єпископом Чернівецьким і Буковинським, був назначений настоятелем кафедрального храму в Чернівцях.

За успішну священичу діяльність нагороджений набедреником, золотим нагрудним хрестом, саном ігумена. Його Святішейством Патріархом Московським і всія Русі Піменом був наогроджений епігонатієм (частина богослужобних риз), хрестом з прикрасами і саном архімандрита.

Хіротонія в сан єпископа відбулася 30 листопада 1979 р. в Троїце-Сергієвій Лаврі в Загорську. Хіротонію справляли: Святійший Патріарх Пімен, Блаженніший Митрополит Дорофей, митрополит Одеський і Херсонський Сергій, єпископ Чернівецький і Буковинський Варлаам, єпископ Сонцегірський Іліан.

ВИБОРИ ЄПИСКОПА

Після прочитання біографії Єпархіальні збори одноголосно ухвалили запропонованого кандидата Преосвященнішого владику Никанора єпископом Михалівецьким.

На пропозицію заступника голови засідання прот. д-ра Михайла Спишака Єпархіальні збори обрали прот. Юрія Коца, прот. Юрія Ловича, прот. Штефана Горкая і брата Йоана Бурика, щоб вони познайомили Преосвященнішого владику Никанора про його обрання єпископом Михалівецьким і щоб запросити його на засідання Єпархіальних зборів.

Після короткої перерви прот. Йоан Хома додатково привітав представників державних органів на чолі з д-ром Каролом Грузою, генеральним директором Секретаріату у справах церковних при Федеральному уряді, і д-ра Карола Гомолу, генерального директора Секретаріату у справах церковних Міністерства культури ССР.

Преосвященніший владика Никанор, новообраний єпископ Михалівецький, у супроводі делегатів приходить на Єпархіальні збори, вітають його всі учасники засідання.

Новообраного Преосвященнішого владику Никанора, єпископа Михалівецького, на Єпархіальних зборах сердечно привітав і батьківськими словами поздоровив Блаженніший Митрополит Дорофей. За державні органи новообраного єпископа поздоровив від імені присутньої делегації державних органів д-р Карол Гомола, генеральний директор Секретаріату у справах церковних Міністерства культури ССР. Від імені архідеканів Михалівецької єпархії поздоровив владику прот. Юрій Цап, окружний архідекан. За ПБФ вітальні слова сказав д-р Пружинський. Від імені Оломоуцько-Брненської

Погляд на храм перед розпочаттям св. Літургії.

Блаженніший Митрополит Дерофей символічно вручає Преосвященнішому владиці Никанорові історичне жезло Михалівецького престолу.

єпархії владику поздоровив о. Йоан Качкош, настоятель кафедрального храму в Оломоуці. Від імені духовенства Михалівецької єпархії владику поздоровив прот. Йоан Голонич, а від імені вірників — брат Йоан Яцко з Хоньковець.

Після привітань слово сказав Преосвященніший владика Никанор (друкуємо в номері).

Заключним словом Блаженнішого Митрополита Дорофея і спільною молитвою засідання Єпархіальних зборів закінчилось.

УРОЧИСТА ІНТРОНІЗАЦІЯ ПРЕОСВЯЩЕННІШОГО ВЛАДИКИ НИКАНОРА, ЄПИСКОПА МИХАЛІВЕЦЬКОГО

Дальшим визначним днем для Михалівецької єпархії стала неділя, 13 квітня 1980 р., коли вже від скорого ранку вірники сходились до православного храму в Михалівцях разом із своїм духовенством, щоб взяти участь в урочистій інтронізації Преосвященнішого владики Никанора, єпископа Михалівецького. Після утрені духовенство і вірники прийшли перед будинок Єпархіальної Ради, звідки супроводжували дорогих гостей Блаженнішого Митрополита Дорофея, Преосвященнішого владику Николая, єпископа Пряшівського, і новообраного владику Преосвященнішого Никанора. Перед входом у храм гостей вітав член кураторської старшини традиційним звичаєм хлібом-сіллю. У вхідних дверей в храм владику й дорогих гостей вітав

Закінчення св. Літургії. Владика Никанор дає віруючим цілувати св. хрест.

Гості інтронізації в Михалівцях.

прот. Штефан Горкай, настоятель кафедрального храму. Торжественна Божественна архієрейська Літургія розпочалась о 10 год. Служив її Блаженніший Митрополит Дорофей, Преосвященніший владика Николай, Преосвященніший владика Никанор, о. архімандрит Володимир, дальші гості, як і духовенство Михалівецької єпархії.

Про щедру участь вірників засвідчував і могутній та гарний спів під час всієї св. Літургії, після якої Блаженніший Митрополит Дорофей символічно вручив історичне жезло Михалівецького престолу Преосвященнішому владикові Никанору, єпископу Михалівецькому.

Вітальні слова Преосвященнішому владикові Никанору говорив і Преосвященніший владика Николай, єпископ Пряшівський, після чого слово до присутніх говорив Преосвященніший владика Никанор, єпископ Михалівецький. (Слово владики Никанора друкуємо в номері).

Після слів перед дорогих гостей прийшли дівчата, які зачитали віршики і вручили дорогим гостям букети квітів. На закінчення св. Літургії новий єпископ Михалівецький Никанор поблагословив віруючих.

Присутнє духовенство і вірники розходились з добрим почуттям спокою і великим духовним враженням додому з тим, що в центрі Земплина знову будуть одержувати архіпастирське благословіння.

Прот. Йоан Хома, директор ЄР.

СЛОВО

ЕПИСКОПА НИКАНОРА НА ЕПАРХИАЛЬНОМ СОБРАНИИ 12 АПРЕЛЯ 1980 Г.

Ваше Блаженство, Ваше Преосвященство, всечестивые отцы, уважаемые гости державной справы, возлюбленные о Господе братья и сестры, глубокочтимое Епархиальное собрание Михайловской епархии.

Вступив в это священное высокое собрание, я прежде всего приветствую вас с нашей Пасхальной радостью, Христос Воскресе! Прежде всего я от всей души благодарю Вас, Ваше Блаженство, за теплые братские слова приветствия. Благодарю наивысший орган, Епархиальное собрание, за проявленное мне доверие в избрании меня епископом Богохранимой Михайловской епархии.

Не без душевного трепета я вступаю в эту священную ограду, сознавая ответственность перед Пастыреначальником Христом за Его Церковь, за каждую душу, которая искуплена драгоценной Его Кровию. Мы покорно склоняемся перед благим игом Христовым, сознавая свое недостоинство. Но притом горячо желаем исполнить волю Божию, заповеданную нам Евангелием — быть добрым домоправителем Христа. Мы видим свое призвание как священную свою обязанность в служении нашему народу в соблюдении в нем веры, правды по Божественному закону в служении Богу, ближнему и общему нашему спасению. Все люди — братья. Взаимное их отношение

должно быть наполнено евангельской любовью. Вот цель, к которой мы неустанно должны стремиться. И мое прибытие к вам есть не что-то другое, как служить и вместе с вами идти к ногам ласкавого нашего Спасителя.

Я глубоко удовлетворен тем, что взаимоотношения между Русской и Православной Церковью Чехословакии отличает священное единство духа в союзе мира (Ефес. 4, 3). Об этом убедительно свидетельствуют взаимные посещения церковных деятелей и паломников, молитвенное общение, сотрудничество по миротворчеству, в межправославной и экуменической областях. Есть и другие формы духовных братских взаимосвязей, которые неустанно расширяются и проглубляются. Да будет Богом благословенно это общение и да послужит оно Богу на славу и на укрепление Св. Православной Церкви в Чехословакии.

Ваше Блаженство, нам необыкновенно было быть свидетелями Ваших многократных посещений Русской Православной Церкви, принимая участие во многих ее торжествах и знаменательных событиях. Я радуюсь всему тому, что приносит благо Церкви, ее процветанию и быстрому развитию трудолюбивого чехословацкого народа, который по заповеди Христа стремится в укреплении справедливого мира на земле. О мире во всем мире мы должны не только молиться, но и доступным нам образом ширить и укреплять его. Иисус Христос принес нам мир на землю. И, призывая к нему людей, сказал: «По тому узнают все, что вы Мои ученики, если будете иметь любовь между собою» (Ин. 13, 35). И в этом отношении я возлагаю большие надежды на многополезное сотрудничество двух поместных Церквей Чехословацкой и Русской, которое сотрудничество в прошлом приносило добрые плоды.

Я считаю своим долгом заверить настоящее Высокое Собрание, что все возложенное на меня как епархиального епископа сей Михайловской епархии, содействующей мне Божией помощи, согласно Уставы Церкви и Чехословацкие законы государства буду добросовестно исполнять. Еще раз благодарю вас за доверие, рассчитывая на вашу поддержку и своевременную помощь.

Христос Воскресе!

РЕЧЬ ЕПИСКОПА НИКАНОРА НА ИНТРОНИЗАЦИИ 13 АПРЕЛЯ 1980 ГОДА

Ваше Блаженство, Ваше Преосвященство, всечестные отцы, многоуважаемые гости, возлюбленные о Господе братья и сестры!

Христос Воскресе!

С глубокой покорностью я подчинился воле Божией и послушанию Первосвятителя Церкви Святейшего Патриарха Пимена, воспринял я свое высокое назначение. С сознанием своего недостоинства и недостаточности

духовных сил приступаю я к исполнению возложенного на меня послушания, надеясь на помощь Божию и на молитвы духовной паствы Михайловской епархии, клира и верующих.

Святейший Патриарх Пимен, напутствуя меня поучением на новое место служения, поручил мне передать его благословение пастырям и пастве сей Богоспасаемой епархии, где я буду в тесном единении и духовном общении с духовенством и верующими нести свое архипастырское служение.

С каким же настроеним и внутренним состояним я прибыл к новому месту своего служения Церкви Божией в Чехословакии?

Продолжительное время проходя свое послушание на зеленой Буковине, а затем последние месяцы в Москве, находясь под благодатным предстательством Преподобного и Богоносного Сергия и Никона, игуменов Радонежских и всея России Чудотворцев, я неустанно укреплял свой дух у их св. мощей, питался плодами жизни молитвами этих великих подвижников древнего благочестия. Проникнувшись духовным веянием, я ощущал себя находящегося будто в земном раю!

Прибыв к вам, к своей новой благочестивой пастве, я не привез вам злата и сребра, не привез блестящих дарований ума или красоты мысли, не привез вам витийства и красоты проповеди, а привез вам в ДАР только одно, самое необходимое и самое дорогое для верующего человека, — я привез вам МИР БОЖИЙ и благословение от московских Святынь и обители Преподобного Сергия Радонежского и его сподвижников, угодников Божиих.

МИР и Благодать вам от Бога Оца, Бога Сына и Бога Духа Святаго, Троицы Единосущной и Нераздельной, которая равно исповедуется и прославляется во всей Православной Церкви, Востока и Запада, Севера и Юга, везде просвещает, всех и все животворит и спасает, исполняющих заповеди Божии.

МИР вам и Благодать от Преблагословенной Девы Марии, Матери Божией, Которую вы любите, почитаете и всегда прибегаете в молитвах к Ее Небесной помощи. У Ее св. икон я горячо молился, испрашивая себе и на вас Ее Материнского Покрова и молитв у престола нашего Спасителя Иисуса Христа.

МИР и благословение от святых Угодников Радонежских, в Лавре которых я совершал богослужение, уезжая на новое место своего служения, в священной ограде которой я нахожусь. Возносил молитвы и о вас, за новую свою паству.

Молился я смиренно и с верою, я дерзаю надеяться, что молитвы св. Угодников Божиих у Его престола услышаны и они будут нас вдохновлять на путь благочестия и мое приветствие станет действенным на всех нас и Благодать Божия осенит наши души и сердца.

Когда я смотрю на вас, собравшихся в таком великом количестве, это вдохновляет мой дух, утешает сердце, ибо это свидетельствует, какой высокий носите дух благочестия, веры и любви к Богу и ближнему. Это явное доказательство того, что здесь на прекрасном Земплине имеются глубокие кладези духовной соли, упоминаемой в св. Евангелии; здесь осуществляется промыслительное водительство Божие. Кафедральный собор, в котором мы с вами теперь совокупно возносим молитвы, является домом Живоначальной Троицы, преисполненный Благодати Божией и покровительства Богоспасаемой Михайловской епархии.

В чем же должно состоять мое служение среди вас? Чего справедливо вы ожидаете от меня, Вашего Архипастыря? Но чего должно желать от вас и мне? — Когда я задаю себе эти вопросы, то вспоминаю слова вселенского учителя, св. Апостола Павла: «Той (Господь) дал есть овы убо апостолы, овы же благовестники, овы же пастыри и учители, к совершению святых, в деле служения, в созидание тела Христова» (Ефес. 4, 11—12). Это значит, дорогие братья и сестры, что пастыри Церкви, по свидетельству Апостола, поставляются в Христовой Церкви Духом Святым для того, чтобы руководить верующих на пути к вечному спасению, служить делу их духовного возрождения, наставлять в вере и любви, врачевать и очищать их совесть, соделовать их благодатию пострадавшего и Воскресшего Христа, дабы они стались живыми храмами Духа Св. Вот сущность и цель служения моего здесь.

Мы, пастыри, должны быть вашими духовными отцами, посредниками пред Богом в молитвах, а особено при совершении Божественной литургии, вашими духовными врачами и утешителями; должны стараться быть по примеру святых апостолов: «всем бых вся, да всяко некия спасу» (1 Кор. 9, 22). Вот мои намерения и обеты, изложенные здесь пред лицом Божиим и пред вами.

С этого священного момента ваши скорби будут и моими скорбями, ваши радости и моими радостями. Будем вместе служить Богу, своему спасению и расцвету свободной, культурной социалистической Чехословакии. Я уверен, что вы также будете мне помогать своими богоугодными молитвами. Если, как сказал один учитель Церкви, пастыри должны быть светильниками для паствы, то молитвы о них верующих должны быть елеем для этих лампад, светильников.

Вот я в краткости изложил мои задушевные пожелания, в то же время и мои надежды! Другого иного я ничего не ищу.

Итак, призвав Бога на помощь в общих наших молитвах, соединимся все в одном святом намерении и пойдем в единомыслии дружно в священный виноградник Христов к деланию нашего спасения! А Всемилостивый Господь благословит наши общие труды и добрые намерения в построении мира, Церкви и личного спасения. МИР вам, мир всей Михайловской епархии и Божие благословение.

Христос Воскресе!

СЛОВО СВЯТЕЙШЕГО ПАТРИАРХА ПИМЕНА

ПРИ ВРУЧЕНИИ АРХИЕРЕЙСКОГО ЖЕЗЛА ЕПИСКОПУ ПОДОЛЬСКОМУ НИКАНОРУ

Возлюбленный во Христе Иисусе собрат наш Преосвященный епископ Никанор!

Ты ныне соборною молитвою и руковозложением собратьев твоих по епископату сподобился воспринять благодать Божию, освящающую тебя к высокому служению архиерейскому.

Братски приветствуют тебя с этим даром милости Божией.

Долг Наш повелевает ныне обратить к тебе это слово назидания.

Господь призывает тебя быть архиереем братской Поместной Чехословацкой Церкви, столь многими духовными узами связанной с нашей Русской Церковью. И тебе ныне суждено внести и твой посильный вклад в укрепление этих уз братства и любви во Христе.

Будь неленостен в этом труде, с терпением и отеческой заботой вникай в нужды твоих пасомых, верность которых Святому Православию заслуживает многой благодарности и искреннего восхищения.

Тебе, архипастырю Церкви Чехословацкой, надлежит с терпением, неленостно укреплять святую православную веру на земле, оглашенной проповедью святых Кирилла и Мефодия, ревностно охранять чистоту православной веры, в добром открытом экуменическом настроении свидетельствовать окружающему тебя инославному миру о нашем сокровище — Святом Православии.

Стой, подобно Божественному Аввакуму, на страже святых истин и традиций Православной Церкви. Являй себя неослабным попечителем твоих пастырей и благочестивого народа Божиего. Совершай свое служение Церкви Христовой, верным чадам ее в светлости разума, в спокойной твердости, без раздражения, ибо если и встретятся тебе на пути твоего архипастырского делания проявляющие противление или непослушание, то чтобы и таковым мог ты сказать с чистой совестью: и «с ненавидящими мира бех мирен» (Пс. 119, 6).

Постоянно бодрствуй, дабы вверенное твоему попечению стадо не было расхищено, ибо Сам Господь призывает пастырей Церкви положить душу свою за овцы своя (Ин. 10, 11).

Памятуй и о словах апостола Павла о том, что «епископ должен быть... трезв, целомудрен, благочинен, честен, страннолюбив, учителен» (1 Тим. 3, 2).

Многие годы твоего пастырского служения ты провел в краю, благочестивый верующий народ которого своими многими церковными традициями близок к твоей новой пастве. Я верю, что тот пастырский опыт, который ты приобрел на Буковине, поможет тебе в Социалистической Чехословакии. Знаю я, что ты полюбишь этот братский славянский народ и эту страну, которая станет вторым твоим отчим домом.

Мы отпускаем тебя от Нас в твердой уверенности в том, что в Блаженнейшем Митрополите Дорофее, Предстоятеле Православной Церкви в Чехословакии, ты найдешь своего нового авву, своего мудрого наставника и заботливого отца.

Помни, возлюбленный собрат наш, что все мы — чада Единой Святой Соборной и Апостольской Церкви. И ты теперь являешься архиереем Божиим. Наш долг молиться друг о друге, да не оскудеет в нас Его Божественная благодать, обновляющая силы нашего человеческого естества для служения Его истине.

Завершая мое напутственное тебе слово, хочу свидетельствовать о своей вере в молитвенное предстательство всех святых земли Русской о твоем беспорочном архиерейском служении в братской славянской стране. Пусть явится для тебя вдохновляющим и ободряющим пример епископа Моравского и Силезского Горазда, воистину положившего душу свою за вверенную ему паству и явившегося обновителем Святого Православия в земле Чешской, о котором можно сказать апостольскими словами: «таков нам подобаше архиерей...» (Евр. 7, 26).

Стремись и ты, возлюбленный собрат наш, чтобы эти апостольские слова могли бы быть отнесены и к тебе.

С этими пожеланиями прими сей жезл — знамение духовной опоры тебе в твоем новом служении — и от данной тебе благодати преподай благословение Господне православным людям, молившимся в этом храме о твоем освящении.

НАРЕЧЕНИЕ И ХИРОТОНИЯ АРХИМАНДРИТА НИКАНОРА (ЮХИМЮКА) ВО ЕПИСКОПА ПОДОЛЬСКОГО

Постановлением Святейшего Патриарха Пимена и Священного Синода от 16 ноября 1979 года игумену Никанору (Юхимюку), клирику Черновицкой епархии, по возведении в сан архимандрита определено быть епископом Подольским.

25 ноября, в Неделю 24-ю по Пятидесятнице, за Божественной литургией в Свято-Николаевском кафедральном соборе в г. Черновцы епископ Черновицкий и Буковинский Варлаам совершил возведение игумена Никанора в сан архимандрита.

29 ноября в Троице-Сергиевой Лавре наречение архимандрита Никанора во епископа Подольского совершили Святейший Патриах Московский и всея Руси Пимен, Блаженнейший Митрополит Пражский и всей Чехословакии Дорофей, епископ Черновицкий и Буковинский Варлаам, епископ Винницкий и Брацлавский Агафангел, епископ Солнечногорский Илиан.

При наречении во епископа архимандрит Никанор произнес речь:

«Ваше Святейшество, Святейший Владыко! Богомудрые святители Церкви Христовой!

С глубоким волнением и трепетом сердечным предстою я перед вами в этот великий и незабываемый час моей жизни. Изволением Духа Святого и решением Вашего Святейшества и Священного Синода я, недостойный,

призываюсь ныне к высочайшему служению в Церкви Христовой, к служению епископскому.

Я знаю, что даже великие святители Церкви Христовой трепетали, стоя перед этой высочайшей ступенью, считая себя недостойными. Что же думать и говорить мне, немощнейшему и слабому как духовно, так и телесно? Смогу ли я быть «образом верным» любовию и «образом верным» чистотою?

Но, памятуя о том, что сила Божия и «в немощи совершается», я смиренно склоняю перед Вашей святыней главу свою со словами: «Благодарю, приемлю и нимало вопреки глаголю».

Я не могу другого сказать потому, что я твердо верю в Промысл Божий, что он есть непрестанное действие всемогущества, премудрости и благости Божией, которыми Бог сохраняет бытие и силы тварей, направляет их к благим целям и всякому добру вспомоществует. И я верю твердо со всей нашей Матерью-Церковью, что только от Бога «стопы человеку исправляются» (Пс. 36, 23), что «никтоже сам себе приемлет честь, но званный от Бога» (Евр. 5, 4), и что только Сам Господь благодатию Святого Духа поставляет избранных на епископское служение. И ныне, подчиняясь велению Промысла Божия, я с полным сознанием, твердым упованием на помощь Божию приемлю призвание как дар Божий и как святыню Господню.

Своими силами, без помощи Божественной благодати я не смогу понести возлагаемые на меня обязанности. Только вера в Бога и Спасителя, Которого с раннего детства искал я, Которого жаждала душа моя, по Ком томилась плоть моя (ср. Пс. 62, 2), зажигает в моей душе луч надежды, что Господь будет моей опорой на предстоящем архипастырском пути.

Посвячення владики Никанора в сан єпископа в Загорську.

Путь епископства — путь величайшего подвига во имя тех, ради кого Господь наш Иисус Христос отдал Свою жизнь, кого Он искупил Своею Кровию. Путь епископства — путь апостольский. Епископ — апостол Христов, посвятивший свою жизнь проповеди учения своего Небесного Учителя и, если нужно, отдающий жизнь ради его торжества.

О таковом великом благодеянии, мне ниспосылаемом, я радуюсь всем сердцем, но не могу, однако, не растворять этой радости благоговейным страхом от нелегких обязанностей, на меня возлагаемых. Обязанности епископа мне известны. Они разнообразны, ответственны и весьма трудны. Эти обязанности явно и подробно изложены святым апостолом Павлом в его посланиях к тем лицам, которых он поставил епископами пасти Церковь Христову.

Я также не могу не высказать моего смущения перед высотою епископского служения и трудностями возлагаемого на меня послушания.

Епископ есть продолжатель на земле дела Христова и святых апостолов — что́ может быть выше и важнее такого служения и ответственнее?

Епископ есть преемник апостольской власти, а потому он должен иметь и апостольскую ревность о славе Христовой и спасении вверенных его водительству.

Епископ есть по преимуществу благодатный строитель Таин Божиих, а это требует от него особой нравственной чистоты, чистоты совести, бодрости духа.

Епископ есть учитель веры и правды, а это требует от него глубокого знания Божественного учения и природы человеческой.

Епископ есть руководитель на пути спасения не только овец стада Христова, но и церковных пастырей, и это требует от него высокой опытности в духовной жизни, ревностной заботливости и согретой отеческой любовью попечительности.

Если каждый пастырь должен быть светом мира, солью земли, светильником, освещающим путь спасения, то тем в большей степени должен быть таковым епископ. Свет его добродетельной жизни в соединении с учительностью так должен блистать, чтобы ближние и дальние, видя добрые дела его, прославляли Отца Небесного (ср. Мф. 5, 16). Он должен бодро стоять на страже стада Христова, усердно пасти его на пажитях веры и благочестия, чтобы представить всякого человека совершенна о Христе Иисусе.

А мне представляется более трудным мое будущее епископское служение, когда подумаю о том, что в стране далече, куда посылает меня Святая Церковь, православные чада малочисленны и рассеяны, и это обстоятельство потребует от меня большего напряжения моих духовных и телесных сил. Но я предаю себя воле Божией

Господь Сердцеведец знает, что я не домагался чести епископской, трудился на своем поприще, трудился ради иноческого послушания. Поэтому верю, что если Господу Богу угодно было призвать меня к служению епископскому, то Он даст мне и силы, потребные для этого служения. Я твердо верю, что Господь, столь неизреченно благодетельствовавший мне в прошедшие дни жизни, пошлет мне благодатные силы и для успешного прохождения столь высокого, столь трудного послушания.

Приступая к этому великому служению, я надеюсь на всемогущую помощь Господа нашего Иисуса Христа и благодать Святого Духа, «немощствующая врачующую и оскудевающая восполняющую». Вместе с тем я утешаю себя верою в молитвы обо мне Церкви Небесной и земной. Возлагаю упование мое на Матерь Божию и на Преподобного и Богоносного отца нашего Сергия, игумена Радонежского, чудотворца, под покровом

которого я начинал свою иноческую жизнь, здесь принял монашеский постриг и получил благословение нести пастырское послушание на приходе.

Особое знамение милости Божией вижу в том, что и епископскую хиротонию я принимаю в стенах этой святой обители и отсюда под покровительством Матери Божией и молитвенным предстательством преподобных Сергия и Никона, Радонежских и всея России чудотворцев, я получаю благословение на путь апостольского служения.

Вас, Ваше Святейшество, Первосвятитель Церкви Российской, и вас, богомудрые архипастыри, смиренно прошу: когда будете возлагать на меня, недостойного, ваши святительские руки, усердно помолитесь Великому Пастыреначальнику Христу, чтобы Он даровал мне дух той силы, которая помогла бы мудро управлять вверяемым мне ныне стадом Христовым, и даровал бы мне дух такой любви, которая согрела бы сердца и души многих верующих людей, вручаемых ныне моему окормлению, чтобы даровал Он мне и дух того целомудрия, которое явилось бы примером для будущих моих соработников — пастырей и служителей церковных.

А «в страшный час оный» да дарует Он мне непостыдно предстать перед Престолом Всевышнего Судии и сказать: «Се, аз и дети, которых Ты дал мне, Господи. Аминь».

Мир

Одним з найкращих слів людської мови є, безперечно, слово мир. Сьогодні про мир пишеться і говориться дуже часто. Голоси миру звучать з політичних трибун і проповідниць. Про мир говорять прості люди і солдати, а все ж у багатьох частинах світу проливається невинна кров. Гасне людське життя, прибувають вдови і сироти. Це безжалісний доказ сучасності, мирне зусилля миролюбних сил світу не завжди здатне припинити дальше кровопролиття. Саме від акцієздатності зусилля за мир залежить його успіх чи неуспіх.

Християнська точка зору нам говорить, що акцієздатність зусилля за мир зумовлене трьома основними факторами. Перший спочиває в тому, що мир мусить бути даний Богом. Без Божого миру неможливо справжній мир побудувати. Адже мир — це не лиш мовчання зброї, але і любов в нашому серці і душі щодо всього Божого творіння, яке Бог покликав на власну славу. Тому Православна Церква молиться «за мир з вишніх і спасіння душ наших». Мир з вишніх є особисте і загальносуспільне прийняття Божої любові і служби відносно Бога, світу і відносно самого себе. В такому мирі св. Церква видить мірило для дальшої умови акцієздатності мирного зусилля, тобто до єдиного погляду всіх людей на мир, бо люди часто мир пояснюють за власними інтересами. Мир бо хотіли б і декотрі сильні світу цього, щоб з позиції сили могли і надалі спокійно панувати над своїми громадянами. Їх розуміння миру не від Бога, бо не базується на любові до ближнього. Тому їх мир не є і не може бути справедливим. Навпаки, він є проти миру. Базується він на експлуатації робочої сили інших на власну користь, а не на користь тих, які своєю працею створили вартості. Тому проти миру не грішать ті, які домагаються своїх прав, але ті, які відбирають від них ці права. Адже безправ'я є станом напруження, ненависті і насилля, якими духовно, а іноді і фізично вбивається пошкоджена людина. Безправ'я, утиск і експлуатація народних мас є кипінням, яке за своїм соціологічним законом звичайно переростає в кровопролиття.

Є і такі люди, які не мріють про панування над іншими, але для здобуття багатства здатні допуститися будь-якого гріха. В їх уяві мир — це час для спокійного збагачення за рахунок інших. Тому при мирних переговорах многі дають перевагу своїм владарським чи прибутковим мріям перед справедливим розподілюванням плодів землі і людської праці на користь кожного. Ці люди мир зберігають не на основі любові, але із страху перед воєнною силою іншої держави або корисної торгівлі з нею. Таке зберігання миру з точки зору Христового євангелія любові є убогим, а тому в практичному житті людського суспільства часто крихітне. Основою згаданого миру є страх та егоїзм, які ненависть не лише закривають, але скрито і зміцнюють. Зберігання миру, який не заснований на любові і дружбі, справжні питання миру не рішає, але лише нагромаджує їх. Тому було б не лише правильним, але для справжнього миру небезпечним заспокоюватись з таким станом миру. Треба докласти максимум зусилля для того, щоб мир з позиції сили і страху перетворився на мир, виринаючий з дружби і любові. І тут наше одне з перших християнських завдань, щоб ми з усіма християнськими чи нехристиянськими миролюбними силами світу боролись за нього. Реалізація цього справжнього миру спочиває не лише в мовчанні зброї, але особливо в усуненні голоду, біди, експлуатації, насилля, а одночасно і забезпечення всіх умов для здорового розвитку кожного окремо індивіда з людського суспільства. Тому боротись за мир у світі означає і вносити у світ правильне розуміння миру: захищати пригнічуваних та експлуатованих, допомагати їм визволитись з-під гніту в інтересі всебічного розвитку людського суспільства.

Таким чином ми опинились біля третього питання акцієздатності миролюбних сил, тобто при будівництві морально міцного людського суспільства, яке б хотіло і було б здатне запроваджувати мир у своє життя. Християни мають бути моральним авангардом наведеного суспільства. В зусиллі за мир вбачаємо наші права, але особливо наш першочерговий обов'язок відносно Бога і ближнього. Адже Божественний наш Спаситель Ісус Христос говорить до всіх тих, які увірили в Нього: «Ви сіль землі . . . ви світло світу» (Мт. 5, 13—14). Отже, ці слова адресовані і нам, християнам двадцятого століття. Вони є і будуть актуальні завжди. Однак найбільш актуальними є тоді, коли любов — мир між людьми найбільше загрожені. Тому про мир треба не лише завжди говорити, але і приймати його від Бога і перебувати в ньому. Мир — спокій — гармонійність в особистості людини Бог дав уже першим людям при їх створенні. Однак через гріх ця особистість роз'єдналася на

дві протилежні сторони. Св. апостол Павло тому говорить: «тіло вимагає проти духа, а дух проти тіла; вони взаїмно виключаються» (Гал. 5, 17). Однак ця боротьба не залишається лиш в індивіді, але ділить і возз'єднує індивідів у табір слугів любові і табір слугів гріха та насилля. Наш Спаситель Ісус Христос своїми муками, смертю і Воскресенієм переміг над гріхом і його слугами. Цілому викупленому світу Він дає свою перемогу любові і миру. «Мир вам даю, свій мир вам залишаю» (Йоан. 14, 27). Нашим християнським обов'язком є прийняти цей Мир Христа і в дусі любові до Бога і ближнього реагувати на щоденні проблеми, які висуває перед нами життя. До них безперечно належить і наше ставлення до подій, які відіграються в колі наших ближніх, на роботі, в нашій країні і в усьому світі. Наш обов'язок любові до ближніх зобов'язує нас, крім нашого чесного і щирого поводження з ними, і до солідарності з ними в їх боротьбі за вільне життя. В сучасному технічно зрілому світі необхідною передумовою прояву любові до Бога і ближнього є і категоричне засудження розповсюджувачів війни, як і правильне вказування на причини воєнних конфліктів, кожного насилля і можливості їх усунення. Цей протест є великим проявом любові до Бога і ближнього, бо попереджує і зберігає людство від страхіття війни та гріха.

Непримиренність до війни, з насиллям, озброюванням і ширенням воєнного психозу — це не лише протест проти війни, але для многих і проповідуванням правильної мирної орієнтації. Якраз мирна дезорієнтація простих народних мас між ними і християнами часто привела їх до того, що стали поширювачами насилля і кровопролиття. Не раз ставалось, що християни, загнані у війну, проливали невинну кров тому, бо в відвертій боротьбі берегли своє власне життя. Декотрі з них боролись свідомо, бо дали собі наговорити, що їх боротьба є захистом вітчизни і свободи, так що є боротьбою священною. З історії воєн між християнськими народами знаємо, що на обидвох ворожих сторонах вказувалось і вірилось в священність і самозахист їх боротьби. Правда, Христова Церква дозволює, ба навіть кладе за обов'язок захист вітчизни та її невинних жителів, однак логічним є, що захист вітчизни може бути лише з одної сторони, в той час як на другій — йдеться про агресію. Більшість з цих воєн була викликана поганими відносинами, через які міцні світу цього намагались реалізувати свої інтереси посиленням влади. Для досягнення цих інтересів їм для дезорієнтації могли багато послужити християни, які мали і, може, і хотіли бути ширителями справедливості і миру. Тому обов'язком християн є чим більше активізувати своє зусилля за мир і прищепити у свідомості християн, що кожен, хто будує свою силу не службою всьому людству, але лиш собі чи групі своїх друзів з однаковими пануючими інтересами на ущерб інших людей, той грішить проти миру з висот. І коли така людина вважає себе християнином, то вона є зрадником Христового євангелія любові і Його Святої Церкви.

Християнському розумінню миру перечиться не лиш сама ненависть, яка може завершитись і кровопролиттям, але і поступово змивання любові, дружби чи довіри, бо це охолоджує добрі стосунки і тим самим кладе підвалини для суперечок, які часом переростають в політичні конфлікти. Сьогодні ми свідки охолоджування міжнародних відносин. Гріх владарської засліпленості привів декотрих навіть до рішення бойкотувати Олімпійські ігри в Москві. Таке рішення — це результат політики, що перешкоджає взаємозближенню людей з різним суспільним устроєм. Однак ще більше зло такого рішення є в тому, що воно стає складовою частиною потреби озброювання і наростання міжнародного напруження.

Людство хоче жити в мирі. Ми, християни, за цей гріх перед Богом у великій мірі відповідальні. Тому намагаймося, щоб ми перед Божим Судом не вийшли так, як вавілонський цар Вальтазар, виконування царського уряду яким Господь Бог оцінив трьома таємничими словами — МЕНЕ, ТЕКЕЛ, ПЕРЕС і які посередництвом св. пророка Даніїла і пояснив. «МЕНЕ» — порахував Бог царство твоє і покінчив його. «ТЕКЕЛ» — ти зважений на вазі, і знайдений легеньким. «ПЕРЕС» — поділене царство твоє, і віддане мідянам та персам» (Дан. 5, 26—28), що точно і сповнилось. Хто не сповнить своє послання любові і миру на землі, той так само не обстоїть на Божій вазі. Тому будуймо мир в повній його широті. Намагаймося, щоб в нас і в усьому світі перемогла любов над егоїзмом і насиллям, аби кожен, хто народиться на цей світ, міг своє наземне життя прожити життям, достойним людини.

Милан Герка.

Із світу

КИЄВО-ПЕЧЕРСЬКА ЛАВРА

Ще зовсім недавно фахівці гадали, що славні печери Києво-Печерської Лаври — місце староруського похоронення — вже не видадуть ніякі нові таємниці і що їх дослідження вже завершилось. Однак стало наяву, що те, що досі було відомим, — це лише половина київського підземного лабіринту. Нові простори в підземеллі віднайшли під час недавніх реставраційних робіт, коли електромонтер, що прокладав електричний кабель, відразу просікся в порожнь. Таким чином було знайдено 80 дальших просторів з гробами. На жаль, про їх існування жоден історичний документ не згадує. Віднайдено і дві нові відбочення у підземні коридори в загальній довжині більше як сто метрів. Вартість цього, що віднайшли археологи, важко підрахувати. До унікальних знахідок належить зокрема одна із старих стін, на якій густо вириті написи з 1150 року. Аналіз показав, що їх автором була освічена людина, може, і сам перший руський літописець Нестор, похоронений у монастирі.

Коли спелеологи проникли аж на кінець нового коридору, то побачили руїни староруського печерного храму, який був зруйнований колись посувом землі. Фрески, нанесені прямо на поверхню пісковика мінеральними фарбами, аж досі зберегли свою незвичайну кольоровість. Ззовні до храму нікому не вдалось проникнути. Доступним храм може бути лише через шахту, приноту з поверхні хоча б до п'яти метрів. Лише потім наукові працівники будуть могти пояснити многі загадки цієї унікальної будівлі, скритої в київському підземеллі вже більше як вісім сторіч.

«Горизонт», 4/80
(«Вечірній Київ»).

З життя Пряшівської єпархії

Преосвященніший вл. Николай висвячує о. диякона Швайка в сан священика.

АРХІЄРЕЙСЬКІ БОГОСЛУЖЕННЯ

● 3 квітня ц. р. ввечері, коли на дзвінниці кафедрального храму св. Олександра Невського у Пряшеві дванадцять разів прозвучали дзвони, сповіщаючі, що св. Церква пригадує собі муки Ісуса Христа, першу вість євангельську про це читав Преосвященніший владика Николай. Після нього почергово читали страсні євангелія пряшівські священики.

● Наступного дня, на Великодну П'ятницю, після обіду у згаданому храмі було відслужено вечерню, після якої відбувся обход храму з плащеницею. Так само у цих богослуженнях взяв участь Преосвященніший владика з пряшівським духовенством. Проповідь про муки Ісуса Христа говорив настоятель приходу о. прот. П. Корманик.

● Пасха Христова — 6 квітня ц. р. Від самого ранку, ще на світанку було відслужено дуже радісну пасхальну утреню, бо саме в цьому богослуженні з уст служачого духовенства на чолі з Преосвященнішим владикою Николаєм прозвучала найрадісніша пісня, сповіщаюча, що Правда перемогла, що Христос воскрес із мертвих, смертію смерть поправ, і сущим во гробіх живот даровал.

● В той же день, як і на наступний, Преосвященніший владика Николай разом з пряшівським духовенством служив св. Літургію, сказав віруючим пасхальне повчальне і радісне слово і пожелав їм прожити ці святкові радісні дні в здоров'ї і духовній радості.

Напутнє слово новосвященику говорить Преосв. вл. Николай.

ВИСВЯЧЕННЯ НОВОГО СВЯЩЕНИКА

● 20 квітня 1980 р. у кафедральному храмі св. Олександра Невського у Пряшеві під час св. архієрейської Літургії Преосвященніший владика Николай разом з пряшівським духовенством висвятив о. диякона Михайла Швайка, випускника Православного богословського факультету в Пряшеві, на пресвитера — священика.

Новосвященик о. М. Швайко читає присягу.

ХРАМОВЕ СВЯТО — СЛОВІНКИ

● 27 квітня 1980 р. Преосвященніший владика Николай на запрошення настоятеля приходу у Словінках о. прот. Йоана Новака відвідав згаданий приход у супроводі директора Уряду Єпархіальної Ради прот. Михайла Кернашевича. Патроном св. храму в Словінках є св. влмч. Юрій, на честь якого у наведений день відбувалось там храмове свято. Торжества розпочались о 10 год. Привітали владику дівчатка віршиками і букетами квітів, запевняючи владику, що вони назавжди будуть вірними Православній Церкві. Так само куратор бр. Мижикар гарними і щирими словами вітав владику, підносячи в руках традиційний слов'янський хліб-сіль. У храмі з хрестом на подносі привітав владику місцевий священик о. прот. Йоан Новак. По входних молитвах торжественну св. Літургію служив Преосвященніший владика Николай за участі представників Уряду Єпархіальної Ради в Пряшеві о. прот. д-ра Штефана Пружинського, о. прот. Юрія Юри і місцевого священика, якого під час св. Літургії повишив у сан протерея. Проповідь говорив прот. Михайло Кернашевич. По св. Літургії слово до вірників говорив Преосвященніший владика Николай. Місцевий священик подякував Преосвященнішому владикові за участь у храмових торжествах, за його підбадьорюючі слова і молитви. По вечерні, під час якої відбулось мирування, відбувся обход храму з читанням Євангелія і по співі Многоліття Преосвященніший владика поблагословив присутніх віруючих. МК